
51 BLAZOENEN VAN RIDDERS IN DE ORDE VAN HET GULDEN VLIES

In deze bijdrage volgt de vrije vertaling van een geromantiseerde voorstelling van het laatste kapittel van het Gulden Vlies, gehouden te Gent op 23, 24 en 25.7.1559. De oorspronkelijke auteur, A. Dutry, pende deze beschrijving neer in 1889 om de lezers van zijn *"Armoiries des Chevaliers de la Toison d'Or, chapitres tenus à Gand"*, in de gepaste sfeer te brengen, wanneer hij hen in gedachten meeneemt naar onze Sint-Baafskathedraal, teneinde er de voornaam klinkende opschriften voor te lezen van de 51 blazoenen, opgehangen in het zuidelijk dwarsschip. Terloops geeft hij een korte omschrijving van de op deze wapenschilden, heraldisch verzinnebeelde personaliteiten. In een volgende aflevering van Ghendtsche Tydinghen, zullen wij trachten een eigentijdse, aangepaste versie te geven van deze notedopbiografieën, onze lezers inzicht verschaffend in het belang van deze historische gebeurtenis.

In afwachting verplaatsen we ons, samen met Dutry, naar het Gent van 1559 : Overal op straat heerst drukte van jewelste. Het volk viert vreugdevol en mengt zich tussen het krijgsvolk dat overal kriskras door elkaar loopt. De straten zijn behangen met gedrapeerde kostbare stoffen. Het is een opwekkend spektakel, te zien hoe de sombere gevels opgefleurd worden met levendige kleuren. Weldra verdwijnt het krijgsvolk en de volksmassa stelt zich op tussen de St. Michielskerk en de St. Baafskathedraal. Lamoraal van Egmond logeert namelijk in het Hof van Fiennes, nabij de St. Michielsbrug, en koning Filips II is er bij hem te gast. De klokken luiden met zware slagen en in de verte weerklinken de diepe tonen van koperblazers, die een langzame plechtige mars begeleiden. De stoet van het Gulden Vlies is in aantocht. Vier herauten en 12 trompetters, waarvan de wapenrok versierd is met de wapens van Spanje, openen de stoet. Twee edelen te paard, schitterende ruiters, dragen elk op een schouder een zuil waarboven zich de keizerskroon verheft. Vijf bisschoppen en vijf abten volgen in vol ornaat. Een bewonderend gemompel stijgt op : nu volgen de illustere Ridders in

de Orde van het Gulden Vlies, voornaam gekleed in een ceremoniegewaad van karmozijnrood, goudgeborduurd satijn. Op het hoofd dragen zij een kaproen, van dezelfde kleur en uit dezelfde stof vervaardigd. Daarop volgen de 4 Officieren van de Orde : de kanselier, de thesaurier (schatmeester), de griffier (secretaris) en de wapenkoning. De Ridders lopen twee aan twee. De optocht wordt gesloten door koning Filips II van Spanje, omringd door 3 Ridders te paard. Zij begeven zich plechtig naar de St. Baafskathedraal. De vloer van de kerk is bedekt met luxueuze tapijten. De pilaren zijn verborgen achter weelderige behangsels. In het koor bevinden zich 51 eikehouten zitplaatsen, die elk bekroond worden met een baldakijn. Boven elke zitplaats schittert een op paneel geschilderd blazoen van de Ridder in kwestie. Vlaamse wandtapijten, die de geschiedenis van de Bijbelse Gideon uitbeelden, uitgevoerd met wol, zijde, goud- en zilverdraad, zijn opgehangen boven de blazoenen in de gotische galerij die het koor omsluit. Rechts, aan de ingang van het koor, tegen het oksaal, verheffen zich de tronen van koning Filips II, Soeverein van de Orde, en van zijn vader zaliger, Karel V. Voor het altaar staat de monumentale kroonkandelaar van de Orde.

Eenenvijftig kaarsen, versierd met de wapens van de Ridders, verspreiden een gelig schijnsel dat de schitterende kostuums op mysterieuze, doch statige wijze belicht. De bisschop van Doornik draagt de vespers op en de koning opent het kapittel. Nu moeten we het koor verlaten, want kanselier Viglius van Aytta van Zwichem gaat de eed van geheimhouding afnemen.

Tijdens het verder verloop van de plechtigheden zullen de volgende edelen benoemd worden tot Ridder in de Orde van het Gulden Vlies :

- 1) Willem van Croy, markies van Renty (1527-1565)
- 2) Philippe de Montmorency, heer van Hachicourt (1502-ca. 1566)
- 3) Charles III de Lannoy, prins van Sulmona (ca. 1537-1568)
- 4) Antoine III de Lalaing, graaf van Hoogstraeten (ca. 1535-1568)
- 5) Boudewijn de Lannoy, heer van Molembaix-Solre (ca. 1518-1559)
- 6) Guido Baldo IV de Montefeltre della Rovère, hertog van Urbino (1514-1574)
- 7) Marcantonio II Colonna, prins en hertog van Tagliocozzo (1435-1584)
- 8) Filips II, graaf de Ligne (1533-1583)
- 9) Floris de Montmorency, meestal kortweg "Montigny" genoemd (1528-1567)

Ze zijn zelf niet aanwezig op het kapittel en zullen in de toekomst ook nooit zetelen. Het kapittel te Gent, in 1559, is het 23ste en *allerlaatste*. De reden hiervoor is te vinden in het feit dat, volgens de statuten van de Orde, de koning (Filips II) ter verantwoording zou zijn geroepen voor de terechtstelling van de graven Egmond en Hoorne. Het gerecht van de Orde had een hogere rang dan de wereldlijke rechtsmacht en Filips II heeft dit met voeten getreden.

Een volgende keer geven we een overzicht van alle personen die mogelijkere wijs aanwezig waren in het koor van de Sint-Baafskathedraal.

Ronald DE BUCK

BRONVERMELDING

- A. DUTRY, Armoiries des Chevaliers de la Toison d'Or (1889).
 - Catalogus tentoonstelling "Het Gulden Vlies" te Brugge 1962.
 - Catalogus tentoonstelling "Schatten van het Gulden Vlies" te Brussel 1987.
-